T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 830
KARAR NO : 2015 / 838
KARAR TR : 30.11.2015

ÖZET: 2918 sayılı Yasadan kaynaklanan sorumluluk davasının ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : G. Sigorta A.Ş.
Vekili : Av. B.E. & Av. A.T.B
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. C.S. (Adli Yargıda)
Av. D.Ç.I. (İdari Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacı şirket tarafından sigortalı bulunan A.İ. sevk ve idaresindeki 06 DH 6121 plakalı araç ile 19.06.2013 tarihinde Ağrı İli, Diyadin İlçesi istikametinden Taşlıçay istikametine seyir halinde iken yolun yağıştan dolayı çamurlu olması nedeniyle aracın direksiyon hakimiyetini kaybetmesi sonucu maddi hasarlı trafik kazasının meydana geldiğini, kazanın oluşumunda tespit tutanağına göre yolun bakım ve onarımından sorumlu olan davalı idarenin asli ve tek kusurlu olduğunun belirtildiğini, kaza sonrası sigortalı araçta 3.265,32 TL maddi hasarın oluştuğunu ve bu zararın 12.08.2013 tarihinde sigortalıya ödendiğini belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile 3.265,32 TL maddi zararın ödeme tarihi olan 12.08.2013 tarihinden itibaren işleyecek faizi ile birlikte davalı idareden tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesi: 04.11.2014 gün ve E:2014/204, K:2014/430 sayı ile özetle; davada idari yargı yerinin görevli olduğundan bahisle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, tarafların kararı temyiz etmemesi üzerine karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 5.İdare Mahkemesi: 13.01.2015 gün ve E:2014/2236, K:2015/13 sayılı kararı ile özetle; "2577 sayılı Kanun'un 36. maddesinin (b) bendi gereği davanın görüm ve çözümünde hizmetin görüldüğü veya eylemin yapıldığı yer olan Ağrı ilinin idari yargı yetkisi yönünden bağlı olduğu mahkeme olan Erzurum İdare Mahkemesi yetkili bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle 2577 sayılı Kanunun 14 ve 15/1-a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine, anılan maddenin 4.fıkrası uyarınca bu karara karşı temyiz/itiraz yolu kapalı olduğundan dava dosyasının bekletilmeksizin yetkili Erzurum İdare Mahkemesine gönderilmesine" şeklinde karar vermiştir.

Bu aşamadan sonra söz konusu dava dosyası Erzurum 1.İdare Mahkemesinin 2015/127 Esas sırasına kaydedilmiştir.

Erzurum 1.İdare Mahkemesi: 20.02.2015 gün ve E:2015/127, K:2015/186 sayılı kararı ile özetle; davada adli yargının görevli olduğundan bahisle davanın görev yönünden reddine karar vermiştir.

İşbu karara karşı yapılan itiraz başvurusu üzerine Erzurum Bölge İdare Mahkemesi 28.05.2015 gün ve E:2015/429, K:2015/454 sayılı ilamı ile; "Dava dosyasının incelenmesinden, davacı sigorta şirketi tarafından, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün hizmet kusuru sonucu oluştuğunu ileri sürdükleri trafik kazasında meydana gelen zararlara karşılık olarak sigortalısına ödediği 3.265,32-TL rücuen tazmini istemiyle ilkönce 14.04.2014 tarihinde Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin E:2014/204 sayılı dosyasında dava açıldığı, anılan Mahkemenin 18.11.2014 gün ve K:2014/430 sayılı kararı ile davanın görevsizlik nedeniyle reddedilmesi üzerine de Erzurum 1. İdare Mahkemesi'nin 2015/127 Esas sayılı dosyasında bakılan davanın açıldığı ve anılan Mahkemenin 20.02.2015 gün ve K:2015/186 sayılı kararı ile davanın adli yargının görevinde olduğu gerekçesiyle görev yönünden reddine karar verdiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda açıklanan, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca, adli yargı merciinin verdiği görevsizlik kararı üzerine idare mahkemesinde açılan davada, mahkemece uyuşmazlığı çözmekle adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmış bulunduğundan, görevli mahkemenin belirlenmesi için dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerekmektedir.

Bu durumda, İdare Mahkemesi'nce, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanuna göre görevsizlik kararı ile birlikte dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için başvurulması gerekirken anılan şekilde hüküm kurulmasında hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle itirazın kabulüne, Erzurum 1. İdare Mahkemesi'nce verilen 20/02/2015 gün ve E:2015/127, K:2015/186 sayılı kararının bozulmasına, yukarıda belirtilen hususlar doğrultusunda yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın mahkemesine geri gönderilmesine, bozma kararı üzerine mahkemesince yeni verilecek kararda hüküm altına alınacağı cihetle yargılama giderleri hakkında hüküm kurulmasına yer olmadığına, tebliğ tarihini izleyen günden itibaren 15 (onbeş) gün içinde Erzurum Bölge İdare Mahkemesi'ne karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 28/05/2015 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi." demek suretiyle hükmün bozulmasına karar vermiştir.

Erzurum 1. İdare Mahkemesi: Erzurum Bölge İdare Mahkemesinin bozma ilamına uyduktan sonra 03.11.2015 gün ve E:2015/1011 sayı ile özetle; davada adli yargı yerinin görevli olduğunu belirterek, 2247 sayılı Kanun'un 19.maddesi gereğince görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine ve

dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 30.11.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde yapılan incelemeye göre; 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan sorumluluk davasında adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanunun 19.maddesinde öngörülen biçimde görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Davanın, trafik kazası nedeniyle araçta meydana gelen maddi zararın rücuen tazmini istemiyle açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1.maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayrımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği

yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, Erzurum 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğuna, bu nedenle Erzurum 1. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Ankara 4. Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen 04.11.2014 gün ve E:2014/204, K:2014/430 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 30.11.2015 gününde Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

KARŞI OY

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/580, K:2015/592 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyorum.

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN